

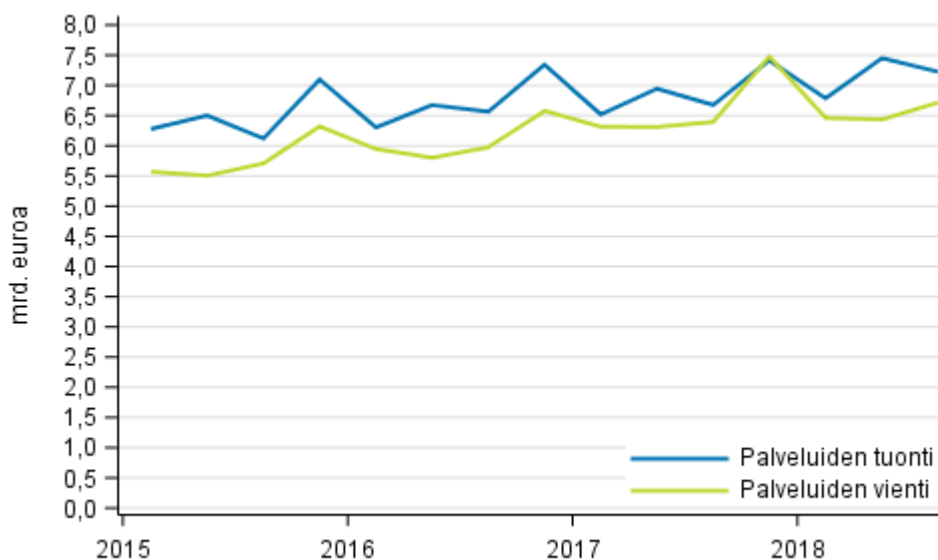
Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

2018, 3. vuosineljännes

Palveluiden ulkomaankauppa jatkoi kasvuaan vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä

Palveluvienti kasvoi 5 prosenttia vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Palvelutuonti kasvoi 8 prosenttia. Muita liike-elämän palveluita sekä myytiin että ostettiin enemmän kuin vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, mikä selittää eniten sekä palveluviennin että -tuonnin kasvua. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastosta, joka on osa [maksutasetta](#).

Palveluiden tuonti ja vienti

Tavaroiden ja palveluiden yhteenlaskettu vienti kasvoi 3 prosenttia ja tuonti 8 prosenttia vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Myös maksutaseen mukainen tavaravienti kasvoi 3 prosenttia ja tavaratuonti 8 prosenttia.

Tullin mukainen tavaravienti kasvoi kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin maksutaseen mukainen. Maksutaseen mukaisen tavaraviennin heikompi kehitys johtuu vuoden 2017 kolmannen neljänneksen poikkeuksellisen korkeasta tasosta. Tullin mukaisen tavaraviennin taso oli matalampi kyseisenä ajankohtana.

Maksutaseen ja Tullin mukaiset tasot voivat erota, koska Tullin mukainen tavarakauppa sisältää tavaravirtoja, joissa omistajuus ei muutu. Maksutaseen mukainen tavarakauppa perustuu sen sijaan omistajuuden muutokseen. Tullin aineistoon tehtävien muutosten lisäksi maksutaseen mukainen tavarakauppa sisältää ulkomailta ulkomaille tapahtuvia myyntejä ja ostoja.

Muissa liike-elämän palveluissa kasvua

Muut liike-elämän palvelut ovat palveluviennin toiseksi suurin erä televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalveluiden (ICT) jälkeen. Muiden liike-elämän palveluiden vienti kasvoi 25 prosenttia vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä vuodentakaiseen verrattuna. Kuljetuspalvelut olivat viennin kolmanneksi suurin erä ja niiden vienti kasvoi 12 prosenttia. Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalveluiden vienti pysyi edellisvuoden kolmannen neljänneksen tasolla.

Muiden liike-elämän palveluiden viennin kasvuun vaikutti eniten 42 prosentin kasvu aluerässä asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut, johon kuuluvat muun muassa lakiasianpalvelut, tilintarkastus-, kirjanpito- ja veroneuvontapalvelut sekä mainonta, markkinatutkimus ja mielipideselvitykset. Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut, joka on myös muiden liike-elämän palveluiden aluerä, kasvoi 15 prosenttia.

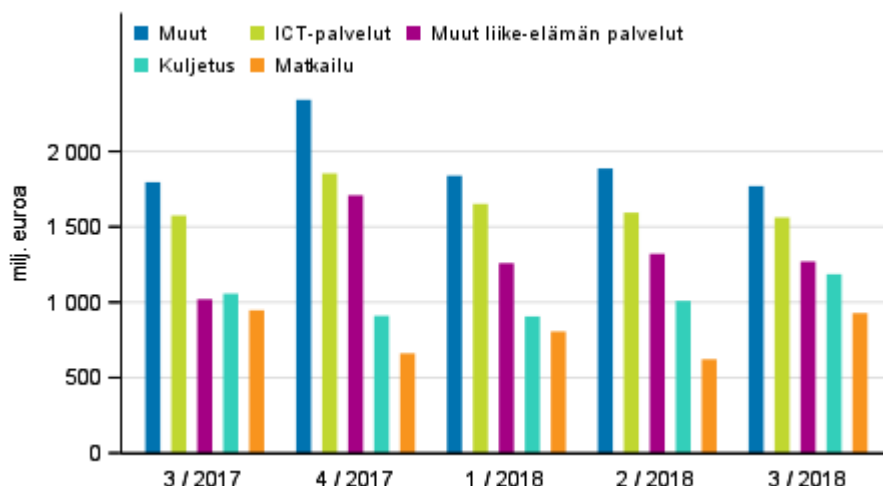
Rakentamisen ja projekti-toimitusten vienti laski 11 prosenttia, tuonnin laskiessa 14 prosenttia vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Euroissa mitattuna sekä tuonnin että viennin lasku oli noin 60 miljoonaa euroa.

Palvelutuonti kasvoi 8 prosenttia vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä. Palvelutuonnin kasvuun vaikutti erityisesti muiden liike-elämän palveluiden, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalveluiden sekä kuljetuspalveluiden tuonnin kasvu.

Muita liike-elämän palveluita tuotiin 15 prosenttia enemmän kuin vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalveluita puolestaan 20 prosenttia enemmän. Muiden liike-elämän palveluiden tuonti kasvoi kuitenkin euromääräisesti enemmän: noin 0,3 miljardia euroa, mikä oli yli kaksi kertaa enemmän kuin televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelutuonnin tai kuljetuspalveluiden tuonnin kasvu. Kuljetuspalveluiden tuonti kasvoi 10 prosenttia.

Myös tuonnissa kasvua oli erityisesti muiden liike-elämän palveluiden kahdessa aluerässä: tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut sekä asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut.

Palveluiden vienti palveluerittäin

Maittaiset muutokset maltillisia ulkomaankaupassa

Eniten palveluiden ulkomaankauppaa käytiin Ruotsin, Yhdysvaltojen, Saksan ja Britannian kanssa vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä. Ruotsin osuus palveluviennistä oli 14 prosenttia, Yhdysvaltojen puolestaan 11 prosenttia. Saksaan vietiin 9 prosenttia Suomen palveluviennistä ja Britanniaan 4 prosenttia vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä.

Venäjän osuus palveluviennistä oli prosenttiyksikön ja Kiinan osuus kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin Britannian, mutta Britannia tuotiin kaksi kertaa enemmän palveluita kuin Venäjältä tai Kiinasta. Britannia oli ainoa kauppakumppani, jonne palveluvienti laski yllä mainittujen maiden joukossa. Britannian osuus palveluviennistä väheni prosenttiyksiköllä.

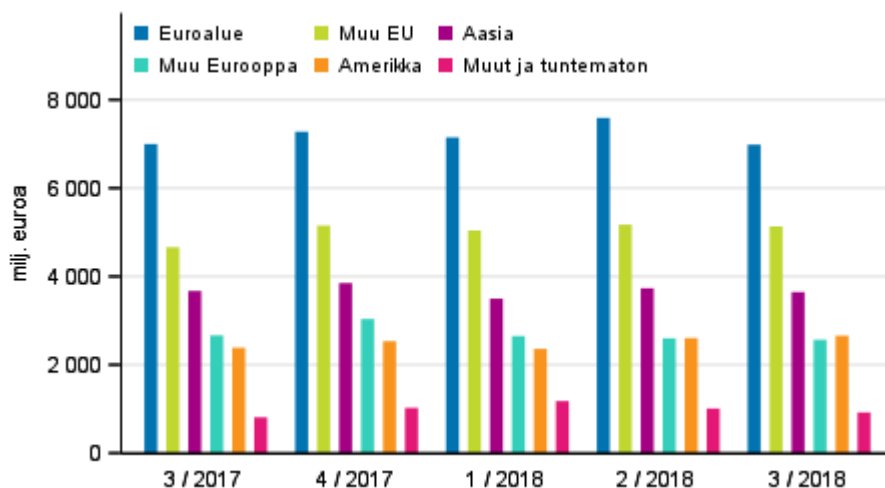
Britanniaan vietiin 50 miljoonalla eurolla vähemmän palveluita kuin edellisvuoden vastaavalla neljänneksellä, mikä vastaa 16 prosentin laskua. Palveluita vietiin Britanniaan siten enää vajaalla 0,3 miljardilla eurolla.

Ruotsin ja Saksan osuudet palveluiden viennistä pysyivät vastaavina kuin vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä. Ruotsiin vietiin palveluita lähes miljardilla eurolla ja Yhdysvaltoihin lähes 0,8 miljardilla eurolla. Saksaan palveluita vietiin melkein 0,6 miljardilla eurolla.

Yhdysvaltoihin vietävien palveluiden osuus kasvoi yhdellä prosenttiyksiköllä. Euroissa mitattuna palveluvienti Yhdysvaltoihin kasvoi noin 90 miljoonaa, 14 prosenttia.

Myös Yhdysvalloista tuotavien palveluiden osuus kasvoi prosenttiyksiköllä ja noin 90 miljoonalla eurolla. Kasvua oli siten 23 prosenttia. Yhdysvaltoihin viedään edelleen enemmän sekä tavaroita että palveluita kuin sieltä tuodaan.

Maksutaseen mukainen tavaroiden ja palveluiden vienti alueittain

Ulkomaankaupan tilastot

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osa [maksutasetta](#). Tilasto sisältää tavaroiden ja palveluiden erittelyt tarkemmalla tasolla. Maksutaseessa noudatettavat maksutasekäsikirjan (BPM6) ohjeet ja suositukset ovat yhdenmukaisia kansantalouden tilinpidon järjestelmän (EKT 2010) kanssa.

Kansantalouden tilinpito julkaistaan [neljännes-](#) ja [vuositasolla](#). Rajat ylittävän tavarakaupan tiedot julkaisee [Tulli](#). Tullin julkaisema tavarakauppa toimii lähdeaineistona tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa. Siihen tehdään määritelmistä johtuvia poistoja ja lisäyksiä maksutaseen mukaiseen tavarakauppaan pääsemiseksi.

Tullin tilastopalvelu, tilastot@tulli.fi, 029 552 335.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa.....	6
Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa.....	8
Tietojen tarkentuminen.....	9
Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa

	2017		2018		
	3. vuosi- neljännes	4. vuosi- neljännes	1. vuosi- neljännes	2. vuos- ineljännes	3. vuosi- neljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	21 192	22 874	21 872	22 709	21 908
1.1 Maksutaseen mukainen tavarakauppa	14 797	15 397	15 410	16 275	15 191
1.1.1 Tullin mukainen tavarakauppa	14 526	15 415	15 500	16 474	15 191
1.1.2 Tehtaaton tuotanto, valmistuttaminen ja välityskauppa	271	-18	-90	-198	0
1.2 Palvelut yhteensä	6 395	7 477	6 462	6 434	6 716
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	371	428	397	414	381
1.2.2 Kuljetus	1 057	910	906	1 009	1 186
1.2.3 Matkailu	947	661	806	622	928
1.2.4 Rakentaminen ja projektitoimitukset	538	700	565	531	479
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	85	114	86	89	83
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat	679	945	640	696	691
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	1 575	1 854	1 652	1 594	1 562
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	1 020	1 709	1 259	1 321	1 270
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	107	517	157	170	128
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	349	449	435	485	495
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	564	743	666	666	647
1.2.9 Muut palvelut	123	155	151	157	136

Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa

	2017		2018		
	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	20 979	22 502	21 829	22 599	22 648
1.1 Maksutaseen mukainen tavara- ja palvelukauppa	14 303	15 087	15 044	15 148	15 423
1.1.1 Tullin mukainen tavara- ja palvelukauppa	15 378	16 213	16 274	16 483	16 337
1.1.2 Valmistuttaminen	-584	-596	-672	-802	-396
1.1.3 CIF-FOB -muunnos	-927	-974	-982	-994	-989
1.1.4 Muut erot	437	444	423	461	471
1.2 Palvelut yhteensä	6 676	7 415	6 786	7 451	7 225
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	314	358	344	354	342
1.2.2 Kuljetus	1 356	1 399	1 380	1 474	1 486
1.2.3 Matkailu	1 378	1 303	1 063	1 383	1 404
1.2.4 Rakentaminen ja projektitoimitukset	428	505	392	424	370
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	247	251	226	222	219
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat	177	278	273	225	202
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	685	858	856	879	819
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	1 897	2 254	2 046	2 283	2 183
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	422	462	462	392	387
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	439	601	490	640	561
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	1 037	1 192	1 094	1 252	1 234
1.2.9 Muut palvelut	193	208	205	208	201

Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa

		2017		2018		
		3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes
Tuonti	Yhteensä	20 979	22 502	21 829	22 599	22 648
	..Eurooppa	16 532	17 449	17 014	17 748	17 706
EU28	13 542	14 499	13 619	14 603	13 962
Euroalue	8 122	8 702	8 391	8 847	8 241
Alankomaat	1 128	1 214	1 189	1 365	1 215
Saksa	2 630	2 938	2 713	2 688	2 586
Euroalueen ulkopuolinen EU28	5 419	5 797	5 228	5 756	5 722
Britannia	940	1 016	936	998	954
Ruotsi	2 625	2 876	2 596	2 814	2 814
EU:n ulkopuolinen Eurooppa	2 990	2 949	3 395	3 145	3 744
Venäjä	1 735	1 847	2 208	2 034	2 465
	..Amerikka	1 244	1 544	1 299	1 473	1 491
Yhdysvallat (USA)	795	970	855	986	1 046
	..Afrikka	178	257	348	349	283
	..Asia	2 940	3 139	3 072	2 921	3 062
Kiina	1 350	1 372	1 232	1 259	1 386
	..Muut ja tuntematon	85	114	96	108	106
	Vienti	Yhteensä	21 192	22 874	21 872	22 709
..Eurooppa		14 325	15 467	14 838	15 362	14 682
....EU28		11 660	12 431	12 189	12 763	12 117
.....Euroalue		6 999	7 277	7 149	7 590	6 985
.....Alankomaat		1 203	1 159	1 333	1 202	1 291
.....Saksa		1 895	1 919	1 831	2 431	1 777
.....Euroalueen ulkopuolinen EU28		4 662	5 153	5 040	5 173	5 132
.....Britannia		1 036	1 207	1 086	1 091	1 013
.....Ruotsi		2 507	2 783	2 713	2 835	2 821
....EU:n ulkopuolinen Eurooppa		2 665	3 036	2 649	2 599	2 566
.....Venäjä		1 255	1 241	1 106	1 105	1 153
..Amerikka		2 385	2 534	2 360	2 605	2 659
.....Yhdysvallat (USA)		1 780	1 914	1 796	1 881	2 022
..Afrikka		495	649	766	574	560
..Asia		3 671	3 850	3 497	3 733	3 646
.....Kiina		965	942	1 030	1 105	1 078
..Muut ja tuntematon		315	374	411	435	360

Tietojen tarkentuminen

Maksutaseen mukaisten tavaroiden ja palveluiden tarkentuminen, milj. euroa

		1. julkistus	Edellinen julkistus (2018-09-14)	Uusin julkistus (2018-12-14)	Tarkentuminen
Tavaratuonti	2017Q1	13 978	14 047	14 047	69
	2017Q2	14 678	14 583	14 583	-95
	2017Q3	13 740	14 303	14 303	563
	2017Q4	14 962	15 087	15 087	125
	2018Q1	15 117	14 834	15 044	-73
	2018Q2	15 041	15 041	15 148	107
Tavaravienti	2017Q1	14 461	14 399	14 399	-62
	2017Q2	15 514	15 136	15 136	-378
	2017Q3	14 405	14 797	14 797	392
	2017Q4	15 380	15 397	15 397	17
	2018Q1	15 450	15 073	15 410	-40
	2018Q2	16 004	16 004	16 275	271
Palvelutuonti	2017Q1	6 284	6 519	6 519	235
	2017Q2	6 720	6 946	6 946	226
	2017Q3	6 515	6 676	6 676	161
	2017Q4	7 452	7 415	7 415	-37
	2018Q1	6 776	6 803	6 786	10
	2018Q2	7 465	7 465	7 451	-14
Palveluvienti	2017Q1	5 900	6 316	6 316	416
	2017Q2	6 184	6 311	6 311	127
	2017Q3	6 282	6 395	6 395	113
	2017Q4	7 449	7 477	7 477	28
	2018Q1	6 378	6 541	6 462	84
	2018Q2	6 770	6 770	6 434	-336

Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto kuvaa Tavaroiden ja palveluiden vientiä ja tuontia karkealla tuote- ja aluejaottelulla neljännesvuositasolla. Tilasto kuvaa ulkomaankaupan kokonaisuutta ja muodostaa linkin IMTS-manuaalin (International Merchandise Trade Statistics, Tulli) ja BPM-manuaalin (Balance of Payments Manual, maksutase) mukaisen tavarakaupan välille. Palvelukaupan osalta noudatetaan Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan MSITS 2010 -käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa sisältyy vaihtotaseeseen, joten tilasto muodostaa osan Suomen maksutasetta. Maksutasetilastointi perustuu Suomen lakisääteisiin velvoitteisiin tuottaa ja raportoida maksutasetilastoa Euroopan keskuspankille (EKP) (EKP:n suuntaviivat EKP/2011/23) ja Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle Eurostatille (Euroopan komission asetus N:o 555/2012) sekä Kansainväliselle valuuttarahastolle (IMF). Tilastotietoja käytetään myös kansantalouden tilinpidon ulkomaat -sektorin tietojen tuottamisessa.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on valtakunnallisesti kattava. Koska tiedot kysytään yritystasolla, tilastoa ei voi alueellistaa.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Ulkomaankauppa on tapahtuma, jossa Suomessa sijaitseva ja ulkomailla sijaitseva taloudellinen toimija (esim. yritys) käyvät kauppaa. Tavaroiden ja palveluiden viennistä syntyy tuloa. Tavaroiden ja palveluiden tuonnista syntyy menoa. Tilasto kattaa kaikkien Suomen kansantalouteen kuuluvien toimijoiden väliset tavaroihin ja palveluihin liittyvät transaktiot ulkomaille sijoittuneen talousyksikön kanssa. Maksutaseessa tavara- tai palvelutransaktio perustuu taloudellisen omistajuuden muutokseen. Tilasto sisältää myös konsernien sisäisen tavara- ja palvelukaupan.

Tullin mukainen tavarakauppa mittaa Suomen rajat ylittävää tavarakauppaa. Se perustuu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön, jossa on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon Yhdistyneiden kansakuntien tilastotoimiston kansainvälisen tavarakaupan tilastoja koskevat suositukset (IMTS-manuaali).

Maksutaseen mukainen tavarakauppa perustuu puolestaan omistajuuden vaihtumiseen. Maksutaseen mukaiset tavarakaupan tietojen pohjana käytetään Tullin mukaisen tavarakaupan tietoja, mutta siihen tehdään BPM6-manuaalin mukaisia käsitteellisiä muutoksia. Muutokset sisältävät tavaroiden kuljetukseen liittyvän CIF-FOB-vähennyksen, välityskaupan lisäyksen, valmistuttamiseen liittyvät lisäykset ja poistot sekä muut tavarakaupan lisäykset ja poistot, kuten alustoimitusten tuonnin, palautukset, salakuljetuksen ja yksityishenkilöiden käymän verkkokaupan.

Palveluiden erittelyt perustuvat MSITS 2010 -manuaalin EBOPS 2010 palveluluokitukseen.

Palvelut on luokiteltu seuraavasti ja joidenkin palveluerien nimet muuttuivat 22.9.2017 alkaen

- Tuotannolliset palvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut
Uusi nimi: Huolto- ja korjauspalvelut, muualla luokittelemattomat
- Kuljetus
- Matkailu
- Rakentaminen ja projektitoimitukset
- Vakuutus- ja eläkepalvelut
- Rahoituspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat rojalit ja lisenssimaksut
Uusi nimi: Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualla luokittelemattomat
- Vanha nimi: Televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalvelut
Uusi nimi: Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut
- Muut liike-elämän palvelut

- Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat julkishallinnon palvelut
Uusi nimi: Julkisyhteisöjen tuottamat tavarat ja tarjoamat palvelut, muualla luokittelemattomat

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa –tilaston laatimiseen käytetään suoraa tiedonkeruuta ja muista taloustilastoista johdettua tietoa. Tulli kerää tiedot Suomen rajan ylittävästä tavaroiden ulkomaankaupasta sekä julkaisee ulkomaankauppatilastot. Tilastokeskus kerää tai johtaa kansainvälisen palvelukaupan sekä ulkomailta ulkomaille tapahtuvan tavarakaupan tiedot.

2.1 Tavarat

Maksutaseen mukaisessa tilastoinnissa tavarantuonnin arvot muutetaan Tullin tilastoimista CIF-arvoisista maksutaseen FOB-arvoiksi, jolloin rahdin ja vakuutuksen osuus tavarantuonnista siirretään kuljetus- tai vakuutusmenoihin. Lisäksi tuontiin lisätään alustoimitukset, joihin kuuluvat muun muassa satamissa ja terminaaleissa hankitut tavarat ja polttoaineet. Maittain jaetuissa tavarakauppatiedoissa vienti on tilastoitu määrämään, tuonti EU-alueelta lähetysmaan ja tuonti EU:n ulkopuolelta alkuperämään mukaan.

Tulli kerää rajat ylittävän tavarakaupan tilastoinnissa tarvittavat tiedot. Tiedot Suomen kaupankäynnistä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa saadaan tullausjärjestelmästä. EU:n sisäisestä kaupasta tuojat ja viejät ilmoittavat kuukausittain Intrastat-järjestelmän mukaiset tilastotiedot Tullille.

Tavarat kattavat irtaimen omaisuuden, jonka omistus siirtyy yhdessä maassa olevalta yksiköltä toisessa maassa olevalle yksikölle. Rajat ylittävä kauppatavara kirjataan maksutaseessa markkina-arvoon (FOB) ja siitä poistetaan rajat ylittävät tavarat joissa ei tapahtu omistajuuden muutosta.

Välityskauppa, ulkomailta ulkomailta valmistutettavaksi ostetut tavarat ja ulkomaille myyty tavara, joka on valmistettu ulkomailta kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa, kuten myös alustoimitusten tuonti. Yksityishenkilöiden verkkokauppa ja salakuljetus johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2 Palvelut

Palvelut ovat sellaisen tuotannollisen toiminnan seurausta, joka muuttaa niitä kuluttavien yksiköiden olosuhteita tai edistää tuotteiden ja rahoitusvarojen vaihdantaa. Palvelut eivät yleensä ole erillisiä eriä, joihin voisi kohdistua omistusoikeuksia, ja yleensä palvelua ja palvelun tuottamista ei voi erottaa toisistaan.

2.2.1 Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelu

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa tiedustellaan suomalaisten yritysten käymä palveluiden ulkomaankauppa. Tiedustelu kattaa tuotannolliset palvelut, muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut, kuljetuksen, rakentamisen ja projektitoimitukset, rahoituspalvelut (pl. FISIM), muualla luokittelemattomat henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut, muut liike-elämän palvelut sekä henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut.

Tiedustelun kehikko muodostetaan Tilastokeskuksen yritysrekisterin pohjalta. Tiedot kootaan neljännesvuosi- ja vuositiedonkeruulla suoraan yrityksiltä. Neljännesvuositiedusteluun valitaan noin 1 000 palveluiden ulkomaankaupan merkittävintä yritystä, jotka edustavat tilastossa itseään. Vuositiedustelu kattaa noin 2 000 yritystä, jotka valitaan tiedusteluun satunnaisesti. Satunnaisotos on ositettu ulkomaalaisomisteisuuden, henkilöstömäärän ja toimialan perusteella. Otostiedot korotetaan kattamaan tiedustelun ulkopuolelle jäävät yritykset. Vastaamattomien itseään edustavien yritysten tiedot imputoidaan edellisen vuoden vastauksen tai henkilöstömäärän perusteella.

2.2.2 Matkailu

Matkailuerään tilastoidaan kaikki muut matkasta aiheutuvat menot kuin maiden väliset kuljetukset, jotka luetaan kuuluvaksi kuljetuserään. Matkailuerään kuuluviksi luetaan myös risteilyistä, kausi- ja rajatyöntekijöistä sekä ulkomaisesta opiskelusta ja sairauenhoidosta aiheutuneet menot. Menojen osalta tilasto perustuu suomalaisten matkailu -tilastoon ja tulojen osalta majoitustilastoon sekä menetelmälliseen arvioon.

2.2.3 Kuljetus

Kuljetuspalvelut kattavat meri-, ilma- ja muiden liikennemuotojen henkilö- ja rahtikuljetuksen sekä niitä palvelevan toiminnan, joka sisältää mm. alusten maksamat ahtaus-, satama-, väylä- ja luotsimenot. Lisäksi kuljetuspalvelut kattavat posti- ja kuriiripalvelut. Kuljetusrahtitulot ovat suomalaisten varustamojen, lentotai kuljetusyhtiöiden ulkomaisten tavaroiden kuljetuksista ansaitsemia tuloja. Vastaavat menot ovat ulkomaisille kuljettajille maksettuja kuljetusmenoja.

Huomattava kuljetustuloerä on ulkomaisilta matkailijoilta saatu kuljetustulo, joka jakautuu merikuljetustuloon ja lentokuljetustuloon. Vastaavat menot ovat suomalaisten ulkomaisille kuljetusyriyksille maksamia menoja.

Kuljetuspalveluiden tulot kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa. Meri- ja lentoliikenteen rahtikuljetusmenot perustuvat Tullin mukaiseen tavarakauppaan tehtävään CIF-FOB-muunnokseen. Tieliikenteen rahtikuljetusmenot sekä posti- ja kuriiripalveluiden menot perustuvat palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedusteluun. Muut kuljetusmenot johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2.4 Muut palvelut

Tiedot ulkomaisista vakuutustuloista ja -menoista saadaan Finanssivalvonnan toteuttamasta vuosikyselystä. Kyselyssä ovat mukana kaikki Suomessa vakuutuksia myyvät yritykset. Tavaravakuutusta koskevat tiedot perustuvat pääosin Tullin määrävuosittain toteuttaman tavarakaupan rahti- ja vakuutuskyselyn tuloksiin. Lisäksi suomalaisilta yrityksiltä tiedustellaan palvelukyselyn yhteydessä niiden ulkomailta hankkimia vakuutuspalveluja.

Muualla luokittelemattomien julkishallinnonpalveluiden tiedot johdetaan kansantalouden tilinpidossa, kuten myös rahoituspalveluihin kuuluva FISIM, yksityishenkilöiden käymä sähköinen verkkokauppa sekä harmaa talous.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maksutasetilastojen laadun ylläpitämiseksi ja parantamiseksi on kiinnitetty suurta huomiota käytännön kyselykehikkojen määrittelyyn ja rekisterien tarkkuuteen. Tietojen oikeellisuutta ja tarkkuutta tarkastellaan säännöllisesti. Suomen tilastot ovat herkkiä juuri kehikko- ja mittausvirheiden suhteen, koska Suomessa on kansantalouden kokoon verrattuna erittäin suuria kansainvälisiä yrityksiä.

Vuosikyselyihin perustuvat tiedot arvioidaan tilastovuoden neljännesvuositilastoihin. Siten tietojen saanti täydentyy ajan mittaan, mikä saattaa johtaa huomattaviin korjauksiin tilastoissa. Tulli korjaa kuukausittaisia ulkomaankauppätietoja vähitellen tilastovuotta seuraavan vuoden kevääseen saakka.

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tärkeimmät virhelähteet liittyvät vastauskatoon sekä yli- ja alipeittoon. Kyselytutkimuksen peitolla tarkoitetaan tutkimuskehikon oikeellisuutta suhteessa siihen yritysjoukkoon, joka kyselyllä halutaan tavoittaa. Tämän tiedustelun kohdalla lähinnä alipeitto on mahdollinen virhelähde, koska kaikkien vientiä ja tuontia harjoittavien yritysten määrittäminen on haastavaa.

Palveluiden määritelmät sekä tiedonantajien mahdollisuudet toimittaa niiden mukaista relevanttia tietoa ovat yksi oleellinen virhelähde. Palveluerien määritelmien suhteen tapahtuu väärinkäsityksiä, jolloin tiedustelun vastaukset jäävät puutteellisiksi tai kirjautuvat osin väärin eriin. Lisäksi tiedonantajien on joissakin tapauksissa hankala kerätä oikeat tiedot yrityksen tietojärjestelmistä, jolloin tieto on arvioitu yrityksessä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Neljännesvuosittaiset tiedot julkaistaan samaan aikaan Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilaston kanssa eli noin 11 viikon viiveellä kunkin neljänneksen päättymisestä. Vuositiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syksyyn mennessä, kun kaikki perustiedot on saatu. EKP:n ja Eurostatin korjausrytmin mukaan suurimmat korjaukset tehdään aina maaliskuun ja syyskuun lopussa. Tuolloin korjataan kaikki edellisen vuoden neljännesvuositiedot, jotta ne saadaan yhteneviksi korjattavien vuositasen lukujen kanssa.

Myös päättynyttä vuotta edeltävän vuoden tietoja korjataan. Luvut tulevat lopullisiksi yli kahden vuoden kuluttua tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppatilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://stat.fi/til/tpulk>.

Lisätietoja tilastosta antavat Yhteystiedot -sivulla mainitut henkilöt. <http://www.stat.fi/til/tpulk/yht.html>

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastoa laaditaan kansainvälisten tilastostandardien ja IMF:n maksutasekäsikirjan (6. painos vuodelta 2009) mukaisesti, mikä takaa tilaston vertailukelpoisuuden. Lisäksi käytetään Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia, jotka ovat linjassa maksutasekäsikirjan kanssa. Uuden tilaston julkaisu alkoi kesällä 2016.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osaksi johdettu muista tilastoista. Tullin julkaisemien ulkomaankauppa- ja Tilastokeskuksen julkaiseman tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilaston välillä on eroja. Tulli julkaisee rajat ylittävän tavara- ja palvelukaupan, kun taas tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa ulkomaankauppa perustuu omistajuuden vaihdokseen. Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa kattaa kaikki sektorit ja palvelut.

Lisätietoja

Risto Sippola 029 551 3383

Terhi Tulonen 029 551 3604

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa 2018, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2343-4228 (pdf)